מחקר - פוליטיקה וחברה ברשתות החברתיות בישראל

15/6/13 - 15/8/13

תוכן עניינים:

2. מקרא והסבר על מערכת איסוף הנתונים.
3. הקדמה.
4. השוואה בין שיחות על פוליטיקה לכלל השיחות ברשת + השוואה בין פוליטיקה לריאלטי.

5. פרק א - דו"ח משפיענים.
6. הפוליטיקאים המוגבים ביותר.
7. הפרופילים האישיים המוגבים ביותר (פייסבוק).
8. הפרופילים האישיים המוגבים ביותר (טוויטר).

9. פרק ב - הנושאים המדוברים והמשפיעים.
10. ייצוא הגז - התפלגות שיחה.
11. ייצוא הגז - עמדות ואירועי שטח.
12. ייצוא הגז - מילים פופולאריות ומניעי שיחה.
13 - 19. ייצוא הגז - אייטמים מובילים.
20. ייצוא הגז - סיכום.

21. ההפיכה במצרים - התפלגות שיחה.
22. ההפיכה במצרים - עמדות ואופי השיחה.
23 - 30. ההפיכה במצרים - אייטמים מובילים לפי רצף האירועים.
31. ההפיכה במצרים - סיכום.

32. תקציב המדינה - התפלגות שיחה.
33 - 34. תקציב המדינה - עמדות ומניעי שיחה.
35 - 39. תקציב המדינה - אייטמים מובילים.
40. תקציב המדינה - סיכום.

41. סיכום כללי.

מקרא:

פוסטים:
סטטוסים בפייסבוק (כולל תמונות וכד'), ציוצים בטוויטר, מאמרים באתרי חדשות, פתיחת שרשור בפורום, תמונה באינסטגרם וכו'.

אינטראקציות:
תגובות ולייקים בפייסבוק, תגובה או פייבוריט בטוויטר (המהות דומה ללייק) ריטוויטים בטוויטר (שיתוף ציוץ של אדם אחר), תגובות באתרי חדשות, שיתופים, תגובות בפורומים, לייקים באינסטגרם וכו'.

אייטם:
מתייחס לפריט מידע שנאסף (לעיתים יתייחס לשיחה ולעיתים לתגובה מסויימת)

נפח שיחה:
חישוב של מספר המשתמשים היחודיים, כמות הפוסטים והאינטראקציות בנושא מסויים.

פלטפורמות:
אתרים שונים, בדו"ח הנוכחי בדרך כלל מדובר על רשתות חברתיות שונות.

אופן פעולת המערכת:

כדי לבצע את המחקר השתמשנו במידע ממערכות ניטור ומכלים שונים של גוגל.

מערכת ניטור היא מערכת שסורקת את הרשת ואוספת נתונים בשני אופנים:
1. מילות מפתח:
- ניתן לבקש מהמערכת לאסוף כל אייטם שמופיעה בו המילה "ביבי".
- ניתן לאסוף אייטמים שבהם מופיעות המילים "ביבי" או "נתניהו". אין צורך ששתי המילים יופיעו יחד.
- ניתן לאסוף אייטמים שבהם מופיעות המילים "ביבי" ו"שרה" ביחד. רק אייטמים שבהם מופיעות שתי המילים ביחד יספרו במערכת.
- ניתן לאסוף אייטמים שבהם מופיעה המילה "ביבי" בלי המילה "שרה". אם שתיהן יופיעו יחד, האייטם לא יאסף.

2. מדיה אישית:
ניתן לאסוף את כל המידע מעמוד מסויים ברשת (העמוד של ביבי בפייסבוק, של לפיד בטוויטר ושל יחימוביץ' ביוטיוב). כל המידע מעמודים אלה יאסף, ללא קשר למילים שמופיעות בו.

פוליטיקה וחברה - רשתות חברתיות במדינת ישראל
15/6/13 - 15/8/13

חדירת הרשתות החברתיות בישראל מדורגת במשך תקופה ארוכה במקומות הגבוהים בעולם - עם מעל 3.5 מליון משתמשים יחודיים בפייסבוק, 70% חדירה ו-50% שנכנסים לאתר פעם ביום, ניתן לומר ש'אומת הרשת' בישראל מייצגת את רוב העם.
כפועל יוצא, התקשורת בין פוליטיקאים לאזרחים הפכה לאינטנסיבית ומשפיעה במידה רבה על שני הצדדים, כאשר הדיון הציבורי ער ונמשך באופן רציף, הפוליטיקאים מעבירים מסרים דרך הרשת (בעיקר פייסבוק), והשיחות שמתקיימות זוכות לא פעם לחשיפה מעל דוכן הכנסת, או באחד מערוצי המדיה המרכזית.

אנחנו מאמינים שהרשתות החברתיות הן תמונת ראי של הדיעות, המחשבות, רחשי הלב והשינויים שעוברים על חלקים נרחבים מהעם.
השיח הפוליטי-חברתי בישראל תופס נפח משמעותי מכלל השיחות המתקיימות ברשת, ומכאן ניתן לשער שכך גם בחיי היום יום של אזרחים רבים - כדי לקבל תמונה אובייקטיבית ומייצגת, יש צורך לראות מעבר לפיד האישי שלנו בפייסבוק, או לתגובות שאנחנו מקבלים.

בעזרת מערכות ניטור, אנו אוספים את המילים הרלוונטיות שנכתבות באתרים השונים, מנתחים את האייטמים המובילים והמשפיעים, ומייצרים תמונה רחבה ומדוייקת ככל האפשר של הדעות הרווחות ברשתות החברתיות.

דו"ח זה נועד לשקף את השיחות המשפיעות, האנשים המשפיעים, הנושאים והאירועים שמובילים את סדר היום הפוליטי-חברתי.

נפח השיחה שאספנו בכלל הנושאים ברשת מול נפח השיחה בנושא פוליטיקה וחברה - 15/8 - 15/6

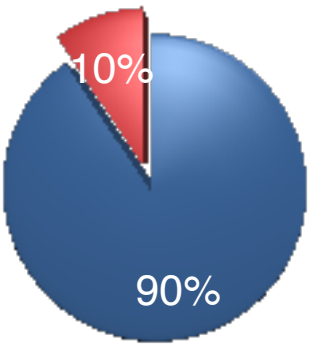

כלל השיחות שנאספו על ידי המערכת
שיחות בנושאים פוליטים

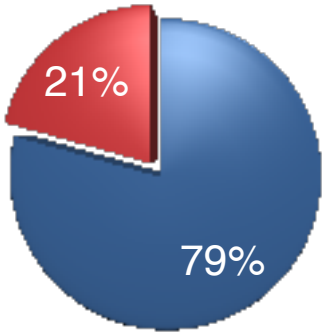

סך כל הגולשים היחודיים שהמערכת זיהתה
גולשים שהשתתפו בשיח פוליטי

סך הכל נפח שיחה שאותר בכל הנושאים והאתרים בחודשיים שבין ה15/8 - 15/6

סוג הנתונים	נתונים שנאספו בכלל הנושאים	נתונים שנאספו בנושא פוליטיקה וחברה בלבד	נתונים שנאספו בנושא האח הגדול והמירוץ למליון
פוסטים	2,600,000	127,000	75,000
אינטראקציות	30,000,000	2,800,000	2,240,000
גולשים יחודיים	2,900,000	760,000	304,000
גולשים יחודיים בפייסבוק בלבד	1,490,000	496,000	207,000

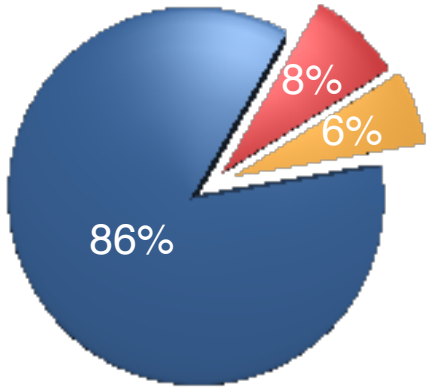

- שיחות בנושאים פוליטים - חברתיים
- האח הגדול
- כלל השיחות שנאספו על ידי המערכת

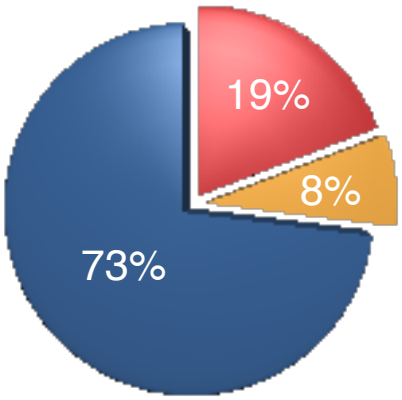

- גולשים שהשתתפו בשיח פוליטי-חברתי
- גולשים שהשתתפו בשיח על האח הגדול
- סך כל הגולשים היחודיים שהמערכת זיהתה

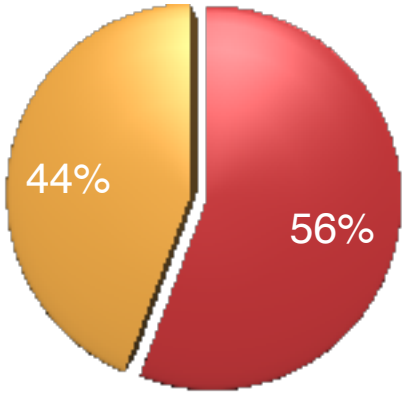

- שיחות בנושאים פוליטים - חברתיים
- האח הגדול

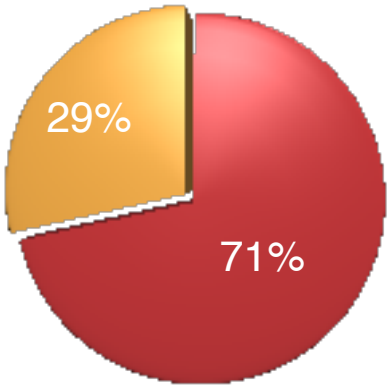

- גולשים שהשתתפו בשיח פוליטי-חברתי
- גולשים שהשתתפו בשיח על האח הגדול

דו”ח משפיעים - 15/8 - 15/6:

העמודים והפרופילים המשפיעים והמדוברים ביותר

הסבר כללי - עמודי פוליטיקאים:

דו"ח המשפיעים והמדוברים ביותר מורכב מפרמטרים שונים, שמסכמים את פעילותיו של הפוליטיקאי ברשתות החברתיות, ואת תגובות הגולשים לשיח שנוצר סביבו.
כיוון שאין אפשרות ריאלית לבחון בצורה ידנית מליוני אינטראקציות ופוסטים, וכיוון שפעמים רבות מערכות הניטור השונות לא מצליחות לנתח בצורה מדוייקת את הסנטימנט (חיובי-שלילי-נייטרלי) כלפי הפוליטיקאי, בחרנו בנוסחה שבוחנת בצורה מדגמית את הפוסטים שקיבלו את מירב האינטראקציות, ולשלב את התוצאות עם הסנטימנט שמופיע במערכת.

הנוסחה לא מתיימרת לקבוע מי הפוליטיקאי האהוד ביותר, אך כן נוכל להציג את אלה שיצרו את נפח השיחה המשמעותי ביותר, ולהצביע על התנהגויות גולשים שונות, שמצביעות על גישה מסויימת כלפי האדם.

הפוליטיקאים המוגבים ביותר:

נפתלי בנט (292,000 אינטראקציות, 3,700 פוסטים של גולשים):
זוכה לקהל אוהדים נאמן. ניתן לזהות תגובות רבות שליליות, גם ללא קשר ישיר לפוסט מסויים. יש לציין שבנט מתמודד עם הביקורת כלפיו עם הרבה הומור, וכך נמנע מ"להיכנס לפינות" מיותרות עם הגולשים, ולעורר את זעמם.

בנימין נתניהו (252,000 אינטראקציות, 4,400 פוסטים של גולשים):
העמוד של ראש הממשלה זוכה, מטבע העניין, לתגובות רבות (גם לגודל העמוד יש השפעה מכרעת בנושא). נתניהו לא מתקשר עם הגולשים, אך מפרסם סטטוסים שזוכים לתגובות רבות.

יאיר לפיד (239,000 אינטראקציות, 15,000 פוסטים של גולשים):
צוות האינטרנט של לפיד עונה ללא מעט גולשים, ולעיתים גם לפיד עצמו. שר האוצר הוא הפוליטיקאי שהגולשים יוזמים את כמות הפוסטים הגדולה ביותר על הקיר שלו - מדובר על 15,000 פוסטים, לעומת 4,400 לנתניהו במקום השני. התנהגות גולשים כזאת עשויה להצביע על אמוציות רבות, ועליהם שנוצר כלפי לפיד. יש לציין שנוצרת התחושה כאילו לפיד מנסה "לחנך" את העם, ומשם נכנס לקונפליקטים רבים עם הגולשים.

שמעון פרס (127,000 אינטראקציות):
פרס נכנס לדירוג החודשי בעקבות יום ההולדת המתוקשרת שלו. רוב התגובות קשורות אליה, כאשר הגולשים נעים בין אהדה רחבה לביקורת על ההוצאות הרבות והפסטיבל שנערך עבורו.

שלי יחימוביץ' (82,000 אינטראקציות, 2,200 פוסטים של גולשים):
יו"ר האופוזיציה מפיצה בעיקר ביקורת על התנהלות הממשלה, וזוכה לתגובות רבות, ובמקרים מסויימים גם לכמות שיתופים גבוהה מהממוצע ביחס לכמות הנחשפים. ליחימוביץ' קהל נאמן ותומך בעמוד, אך בהתאמה גם מבקרים רבים.

הסבר כללי - עמודים אישיים (רלוונטי לפייסבוק ולטוויטר):

דו"ח הגולשים המשפיעים ביותר שונה במקצת מזה של עמודי הפוליטיקאים המדוברים. נוסחת החישוב לפרופילים אישיים משלבת ארבעה פרמטרים, כאשר לכל אחד מהם משקל שונה בקביעת השפעתו של הפרופיל. חשוב לציין שרק פרסומים בנושאי פוליטיקה וחברה נספרים במערכת:

1. משתתפים יחודיים בשיחה: המערכת מחשבת את סך הגולשים היחודיים שיצרו אינטראקציה עם הפרופיל המדובר.
2. השוואה בין כל המשפיענים, שמנתחת את מספר האינטראקציות הממוצע לפוסט רלוונטי.
3. השוואה בין כל המשפיענים שמנתחת את איכות האינטראקציות לכל משפיען (לדוגמא: תגובה שווה יותר מריטוויט, וריטוויט שווה יותר מלייק).
4. כמות הפוסטים והאינטראקציות הרלוונטיות לפעילות שהמשתמש יצר.

הפרופילים האישיים המוגבים ביותר (פייסבוק):

כיוון שהמערכת קובעת את סדר המשפיענים אחד ביחס לשני, ניקוד המשתמש שנמצא במקום הראשון לעולם יהיה 100, ודירוג שאר הגולשים שאחריו יעמוד ביחס אליו.

דפני ליף:
סטטוס לדוגמא: הזמנה להפגנה שנערכה ב14/7/13, לציון שנתיים למחאה החברתית.
לפוסט המלא:

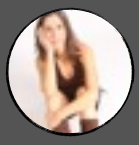

אור-לי ברלב:
סטטוס לדוגמא: מפרסמת ניתוח מצב ונתונים רבים בנושא הגז.
לפוסט המלא:

אלדד יניב:
סטטוס לדוגמא: פרסום בנושא הרווחים הכלואים, ותשלום המס הנמוך של החברות הגדולות במשק.
לפוסט המלא:
***גילוי נאות - ארד אקיקוס, אחד מכותבי דו"ח זה שימש כאסטרטג בקמפיין ארץחדשה של אלדד יניב לכנסת ה19, ועדיין חלק מהמפלגה.**

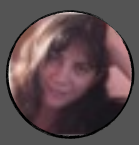

רונית צח:
סטטוס לדוגמא: רונית ממליצה על 'נאום עקרות הבית' של שלי יחימוביץ', שתוקף את התקציב.
לפוסט המלא:

אורי משגב:
סטטוס לדוגמא: פרסום של מאמר שכתב תחת הכותרת "בהוקרה, רני רהב", וזכה להדים רבים.

הפרופילים האישיים המוגבים ביותר (טוויטר):

אוריאל דסקל (עורך בכלכליסט):
ציוץ לדוגמא: מחמיא לקרן נויבך על ראיון עם יאיר לפיד
קישור לציוץ
קישור לראיון עם יאיר לפיד

טל שניידר (בעלת הפלוג - בלוג פוליטי מצליח):
ציוץ לדוגמא: מדווחת בזמן אמת על מאחורי הקלעים בכנסת.
קישור לציוץ

ברק רביד (כתב בכיר בהארץ):
ציוץ לדוגמא: כותב בנושא שחרור האסירים הפלשתינים ושרים שמביעים עמדת נגד בציבור.
קישור לציוץ

שאול אמסטרדמסקי (כתב בכיר בכלכליסט):
ציוץ לדוגמא: כותב על נושא הפנסיה ואובדנה.
קישור לציוץ

חיים הר-זהב (עורך בחדשות המקומיות):
ציוץ לדוגמא: ציוץ בנושא כלכלי.
קישור לציוץ

החשיבות של טוויטר נעוצה בעובדה שהיא "מקפיצה אייטמים" לפלטפורמות אחרות.
העמוד הראשי בטוויטר, בניגוד לזה בפייסבוק, מציג ציוצים שהנעקבים כתבו לפי סדר פרסומם, ולא לפי אלגוריתם שקובע מה מעניין יותר.
בזכות הריכוז הגדול של אנשי מקצוע (אנשי מדיה, מדיה חברתית, כתבים פוליטים רבים וכו'), ומובילים חברתיים, הגולשים נתקלים בסיפורים חשובים בטוויטר בזמן אמת, וכותבים עליהם בפלטפורמות אחרות.

דו"ח אירועים - 15/8 - 15/6:

הנושאים המדוברים והמשפיעים ביותר

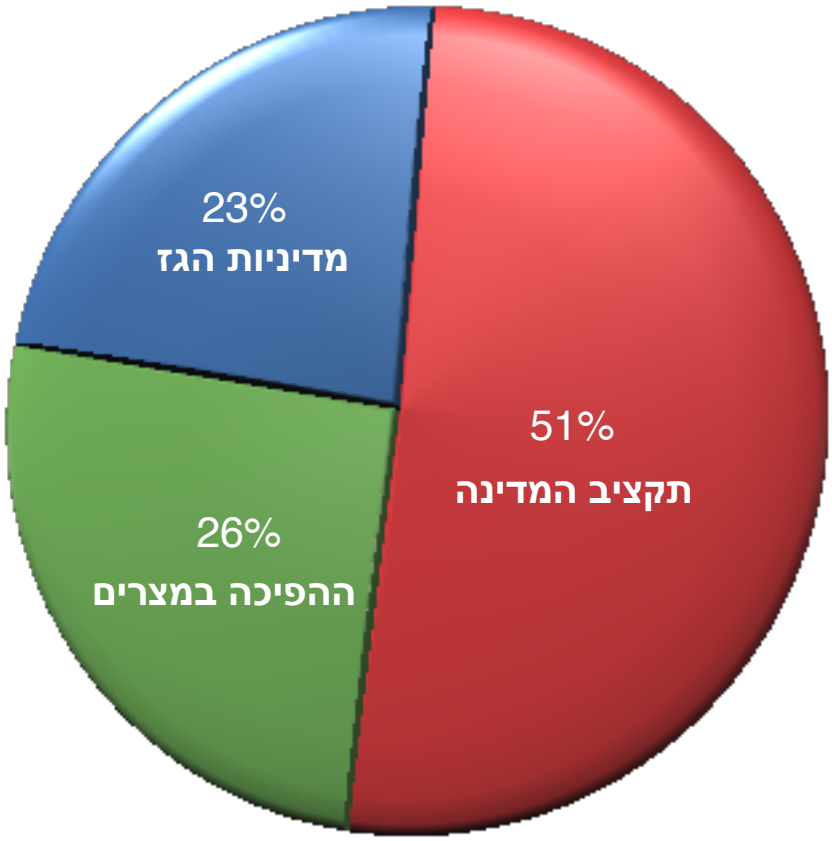

ייצוא הגז:

בעקבות גילוי מאגרי הגז מול מדינת ישראל על ידי יצחק תשובה, דרך חברת נובל אנרג'י, מתקיימים דיוני ממשלה בנושא, כאשר הגולשים מודעים לחשיבות האסטרטגית ולסכומים האדירים שיכולים להיכנס לקופת המדינה, ומייצרים נפח שיחה משמעותי, שמשפיע גם על המדיה המסורתית.

התפלגות שיחה

15/6 - 15/8	כמות	אחוז שינוי מהתקופה המקבילה
פוסטים	13,790	-25%
אינטראקציות	213,000	-15%
משתתפים בשיחה	115,000	-10%
ממוצע משתתפים בכל שיחה	25.6	+1%

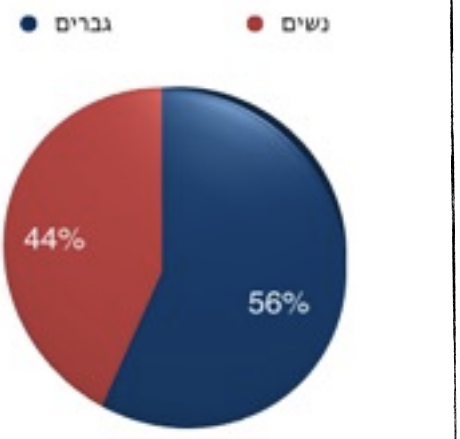

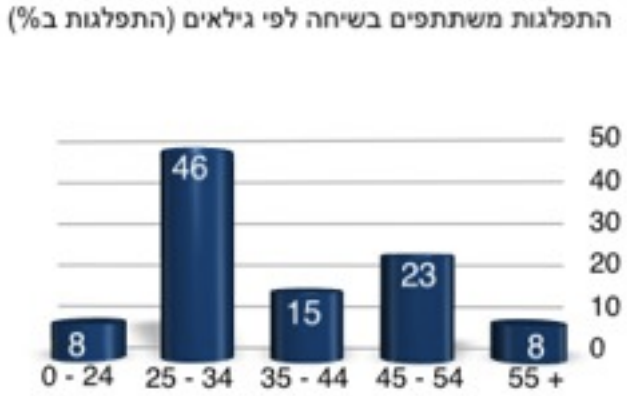

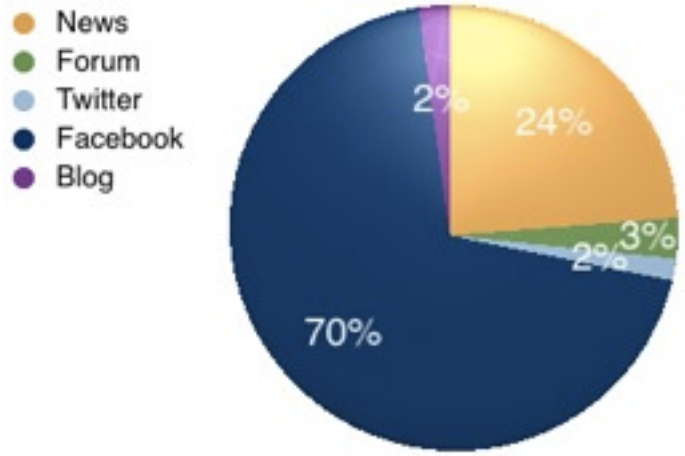

עמדות

עמדת הממשלה

- שמירה על האינטרסים של המשקיעים לטובת קבלת השקעות נוספות.
- תמיכה ביצוא של לפחות 40% מעתודות הגז.
- מקבלת החלטות בפורום מצומצם (ראש הממשלה, שר האוצר ושר האנרגיה והמים), לא מעוניינת להעביר את ההחלטה לכנסת.

שחקנים מרכזיים בשיחה

ראש הממשלה, שר האוצר, שר האנרגיה, יצחק תשובה, נובל אנרג'י, ועדת צמח, ביל קלינטון (כלוביסט של נובל אנרג'י).
שחקנים משניים: מובילים חברתיים ברשתות החברתיות שתומכים בעמדת הממשלה. מזוהים בעיקר כמקדמים אג'נדה קפיטליסטית או ליברלית מובהקת.

מתנגדים לעמדת הממשלה

- השיח נע בין התנגדות מוחלטת ליצוא הגז, דרך הקטנת אחוז היצוא, ועד דרישה להמתין עם ההחלטה עד שיתברר גודלו הסופי של המאגר, לפי ההערכה בשנת 2018.
- דרישה לדיון פתוח ושקוף בנושא בכנסת, ולא רק בממשלה, כמו במצב הנוכחי.
- דיוני עומק בפורומים ובבלוגים, הכוללים נתונים מקצועיים (מחקרים, דו"חות ודוגמאות מארצות אחרות) בנושא הגז, וטיעונים רציונאלים שסותרים את עמדת הממשלה.
- שיחות אמוציונאליות המציגות את התנהלות הממשלה כלא דמוקרטית, וכזאת שעורכת מחטף על חשבון הדורות הבאים (שיחות מייצגות בהמשך הדו"ח).

שחקנים מרכזיים בשיחה

מפלגות האופוזיציה, ראש האופוזיציה, תנועות המחאה, ארגונים חברתיים וסביבתיים, מומחים שונים בתחום הגז, מובילים חברתיים בפייסבוק, טוויטר והבלוגים.

אירועי שטח

אירועי שטח שמאורגנים דרך הרשת - הפגנות

בשבועות הקודמים להחלטת הממשלה לייצא 40% מעתודות הגז (התקבלה סופית ב23/6), התקיימו הפגנות שבועיות מול מעון ראש הממשלה וביתו של שר האנרגיה לסירוגין, תחת הסיסמא "לא ליצוא הגז".
בממוצע הגיעו לכל הפגנה בין 500 - 700 אנשים, פרט להפגנה חריגה אחת שאליה הגיעו כמה אלפים.
החלטת הממשלה בנושא השקיטה את השיחה בצורה דרמטית (ירידה ממוצעת של 55% בנפח השיחה ומספר המשתתפים), ומכאן גם את ההפגנות בנושא הספציפי (יש לשים לב שהפגנות בנושא התקציב לדוגמא, ממשיכות בכל שבוע מול ביתו של שר האוצר).

אירועי שטח שמאורגנים דרך הרשת - עתירה לבג"צ

לאחר החלטת הממשלה בנושא ייצוא הגז, ובעקבות מספר שיחות בין מובילים חברתיים ברשת, התפתחה יוזמה להחתמת 100,000 אזרחים על עתירה הקוראת לבג"צ להכריח את הממשלה להעביר את ההחלטה בנושא ייצוא הגז לכנסת עצמה.
הקריאה היא לאו דווקא לא לייצא את הגז, אלא לקבל החלטה מושכלת ובתהליך שקוף (דגש גדול בשיח ניתן לחוסר השקיפות בתהליך)

ישנה התארגנות רחבה של פעילים ועו"ד שקשורים למחאה, להחתמת אזרחים ברחובות - הן בהפגנות והן באירועים יזומים אחרים.

מילים פופולאריות

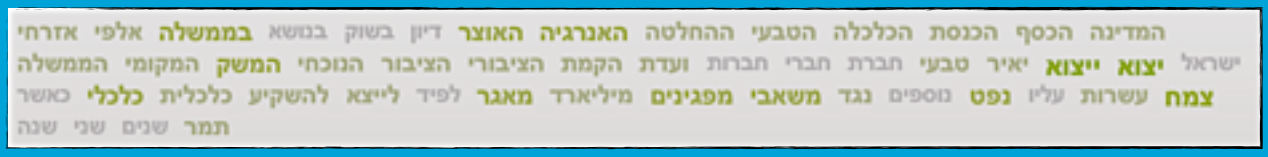

מילים מסומנות בירוק - נמצאות בעליה
מילים מסומנות באפור - נמצאות בירידה

מניעי שיחה

מניעי השיחה המרכזיים הם:

1. התחושה שנעשה מחטף בהחלטה על יצוא הגז (מכונה לעיתים "שוד הגז" או "מחטף הגז").
2. תחושת חוסר השוויון המתמשך בין העשירים לעניים, והעדפת העשירים על ידי מקבלי ההחלטות.
3. רצון הגולשים, שמשאבי הטבע של המדינה ישרתו את כלל הציבור ויופנו לצרכי חינוך ובריאות.

אייטמים מובילים

בנימין נתניהו - העמוד הרשמי - 19/6/13

פוסט בפייסבוק הרשמי של ראש הממשלה, אשר מדבר על ההחלטה להשאיר בארץ 60% מעתודות הגז, ולייצא 40% מהן.

תגובות הגולשים:
התגובות נחלקות ל:
1. גולשים שתוקפים את ההחלטה לייצא את הגז, או דורשים להעביר את ההחלטה לכנסת.
2. גולשים שתומכים בהחלטת הממשלה.

התגובות שזכו לאהדה הגבוהה ביותר הן אלו שתוקפות את ההחלטה.

לפוסט המלא:

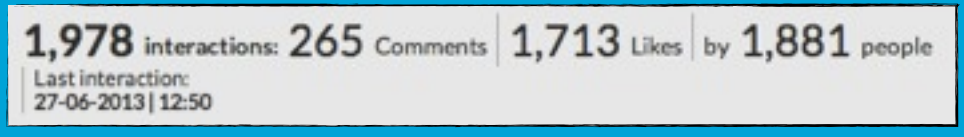

שלי יחימוביץ' - העמוד הרשמי - 19/6/13

פוסט בפייסבוק הרשמי של יו"ר האופוזיציה, שתוקף את ההחלטה לייצא 40% מעתודות הגז.

תגובות הגולשים:
התגובות נחלקות ל:
1. גולשים שתומכים ביו"ר האופוזיציה, ותוקפים את החלטת הממשלה.
2. גולשים שתוקפים את יו"ר האופוזיציה על כך שהיא פופוליסטית (לדבריהם).
*יש לשים לב לעובדה שרוב רובן של תגובות הנגד לסטטוס תוקפות באופן אישי את יחימוביץ', ולא עוסקות באופן ישיר בהחלטה לייצא את הגז.

התגובות שזכו לאהדה הגבוהה ביותר הן אלו שתומכות בדעתה של יו"ר האופוזיציה.

לפוסט המלא:

צדק חברתי - חדר מצב (העמוד המרכזי שמדווח על אירועי מחאה) - 19/6/13

אייטם שמציג הפגנה שנערכה באותו היום שבה התקבלה ההחלטה על ייצוא 40% מהגז.
ההפגנה אורגנה באופן ספונטני, מספר שעות לאחר ההודעה של ראש הממשלה, והשתתפו בה בין 300 ל500 איש.
ההפגנה כללה צעדה מכיכר רבין בתל אביב לרחוב קינג ג'ורג', ובמהלכה נחסמו צירי תנועה מרכזיים בעיר.
ההפגנה דווחה באופן מזערי באמצעי התקשורת המסורתיים.

*יש לשים לב שזהו האייטם המרכזי מההפגנה, אך השיח עצמו התפרס על מספר רב של אייטמים בעמודים שונים בפייסבוק.

לפוסט המלא:

בנימין נתניהו - העמוד הרשמי - 23/6/13

פוסט בעמוד הרשמי של ראש הממשלה, שמכנה את המתנגדים לייצוא הגז "פופוליסטים". הפוסט תפס נפח שיחה משמעותי, ויצר שיחות רבות שעוסקות בכינוי שהדביק ראש הממשלה למתנגדים למהלך - בין אם לטובת נתניהו, ובין אם לחובתו.

תגובות הגולשים:
התגובות נחלקות ל:
1. גולשים שתומכים ומחזקים את ראש הממשלה (גם ללא קשר ישיר למהלך).
2. גולשים שמתנגדים למהלך.
3. גולשים מעטים שמבקשים להיפגש עם ראש הממשלה באופן אישי, כפי שהוא נפגש עם יצחק תשובה (ובעצם מצביעים על חוסר השוויון בין עשירים לעניים).

התגובות שזכו לאהדה הגבוהה ביותר הן תגובות שתומכות בראש הממשלה.

לפוסט המלא:

שלי יחימוביץ' - העמוד הרשמי - 23/6/13

פוסט בעמוד הרשמי של יו"ר האופוזיציה, שתוקף את הפרסום של נתניהו מאותו היום.
הפוסט מכיל בין השאר ביקורת על המילה "פופוליזם" שבה השתמש ראש הממשלה, וביקורת על עצם הפגישה שלו עם יצחק תשובה (בדומה לביקורת הגולשים על אותו פרסום).

תגובות הגולשים:
1. תמיכה ביו"ר האופוזיציה.
2. גולשים המכנים את ראש הממשלה שקרן.
3. גולשים התוקפים את יו"ר האופוזיציה.

התגובות שזכו לאהדה הגבוהה ביותר הן תגובות שמחזקות את יו"ר האופוזיציה, ותוקפות את ראש הממשלה ואת החלטתו.

לפוסט המלא:

צדק חברתי - חדר מצב (העמוד המרכזי שמדווח על אירועי מחאה) - 23/6/13

פוסט שמעדכן סטטוס של הפגנה שנערכה בלילה הקודם (הפוסט פורסם ביום ראשון בבוקר, כאשר ההפגנה נערכה בשבת בערב).

ההפגנה נערכה בירושלים, מול בית ראש הממשלה, ובה נעצרו כ-16 פעילים. פעילים רבים דיווחו על אלימות משטרתית, ושימוש בכח לא סביר. מפגין אחד דיווח על אופנוען של המשטרה שדרס את רגלו.
לאחר אירועי הלילה, עשרות פעילים נשארו לישון בכיכר ציון, והמשיכו להפגנה מול משרדי הממשלה בבוקר.

לאחר ההפגנה בבוקר, יאיר לפיד כתב בפייסבוק "ידעתי, כמובן, שיש אנשים המפגינים בחוץ בטענה שאסור לייצא גז (אני לא רוצה לפגום בהתלהבות הדמוקרטית שלהם, אבל הם צריכים לדעת שעוד לא נולד המגאפון שישמעו אותו בתוך ישיבת הממשלה)"
הפוסט עורר רעש גדול ברשתות החברתיות, ומשם זלג למדיה המסורתית.

לפוסט המלא:
פוסט ב J14 ("האתר הרשמי של המאבק") שמתאר את אירועי ההפגנה:
לפוסט של יאיר לפיד בפייסבוק

שלי יחימוביץ' - העמוד הרשמי - 1/8/13
יחימוביץ' מדווחת על ניצחון זמני בדיון בבג"צ, ומתארת את האירועים.
בג"צ החליט לדון בנושא בהרכב מורחב, החלטה שלפי יחימוביץ' היא כמעט כמו צו על תנאי נגד החלטת הממשלה.

תגובות הגולשים בעיקר תומכות ביחימוביץ', וכמעט ולא מופיעות תגובות כנגד ההחלטה או יו"ר האופוזיציה עצמה.

לפוסט המלא:

לפוסט של התנועה לאיכות השלטון בנושא:

סיכום:

נושא הגז הוא אחד הנושאים המובילים בשיח הפוליטי-חברתי בישראל, כאשר הגולשים מזכירים אותו בשיחות רבות מתוך האקוסיסם הפוליטי-חברתי בחודשיים האחרונים.
השיח בנושא עסק בתחילה בתמלוגים, ולאחר החלטת הממשלה בעניין, הפך לשיח בנושא הייצוא (במובן מסויים, לאחר החלטת הממשלה המוחים "ויתרו" על שינוי במבנה התמלוגים, והעדיפו להתמקד במניעת הייצוא).

אייטמים רבים שמפורסמים, יוצרים שיחות עומק בנושא, ומכילים נתונים רבים, והשוואות למדינות אחרות בעולם (בעיקר מצד בלוגרים, שמציגים ומנתחים נתונים מורכבים בנושא ייצוא, תמלוגים, רווחים עתידיים, השלכות על מערכת החינוך, הבריאות, האנרגיה וכו').

ניתן לומר שבימים אלו עיקר ההתנגדות לעמדת הממשלה נובעת מתחושת הציבור שנעשה מחטף (כאשר ההחלטה עברה בממשלה, ולא בכנסת, וללא דיון בבג"צ) על גבם, ומחוסר השוויון ביחס בין עשירים לעניים.

לעת עתה, נראה שהדיון בנושא נרגע באופן משמעותי, למרות עליה קלה בנפח השיחה עם החלטת בג"צ על הרחבת הדיון בנושא. העתירה, שהוגשה על ידי יו"ר האופוזיציה, ח"כ רובי ריבלין ועמותות חברתיות שונות יצרה הד משמעותי, וזיכתה את המגישים "בנקודות" מצד חלקים נרחבים בעם.

יש לציין שבשל הסמיכות לדיונים על תקציב המדינה, אותם גולשים שיצרו שיחות בנושא הגז, עברו לדון בתקציב, כך שקשה לקבוע בדיוק מתי הנושא יחזור לכותרות.
הנושא ישאר במעקב בדו"חות הבאים.

ההפיכה במצרים

המהפכה במצרים היא המהפכה השניה בתוך שנתיים וחצי. לאחר אירועי 2011 בכיכר תחריר, התקיימו בחירות בהן ניצח מועמד האחים המוסלמים, מוחמד מורסי, ונבחר לכהן כנשיא. אותם מפגינים שהפילו את מובארק, חזרו לרחובות ודרשו את הדחתו של מורסי, כאשר הם טוענים שבגד בהבטחות אליהם. בתהליך אינטנסיבי של 4 ימים, הושלמה ההפיכה במדינה, כאשר הצבא נענה לדרישות המפגינים, וביצע הפיכה צבאית, שמטרתה עריכת בחירות חדשות במדינה.

התפלגות שיחה:

15/6 - 15/8	כמות	אחוז שינוי מהתקופה המקבילה
פוסטים	19,000	+245%
אינטראקציות	232,000	+121%
משתתפים בשיחה	124,000	+68%
ממוצע משתתפים בכל שיחה	30	-8%

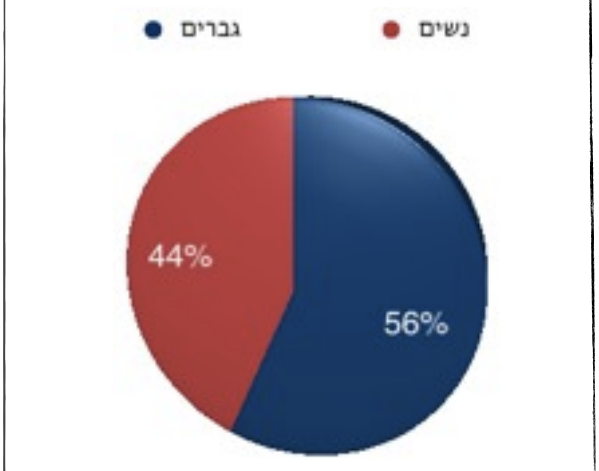

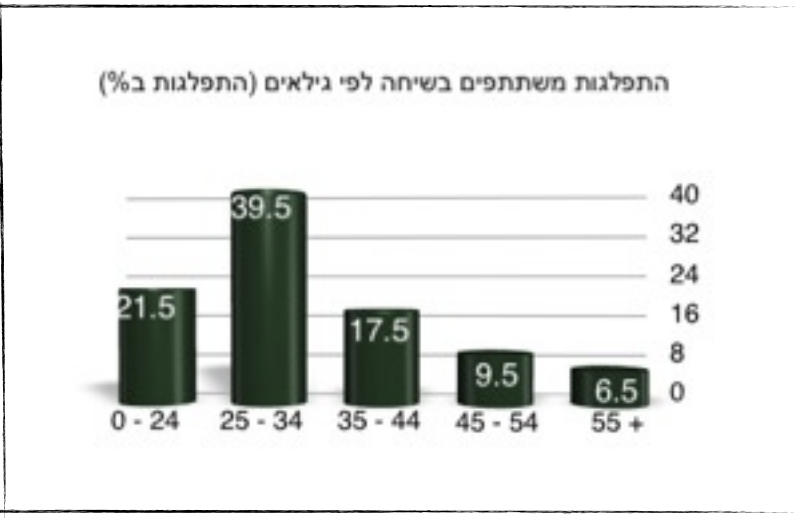

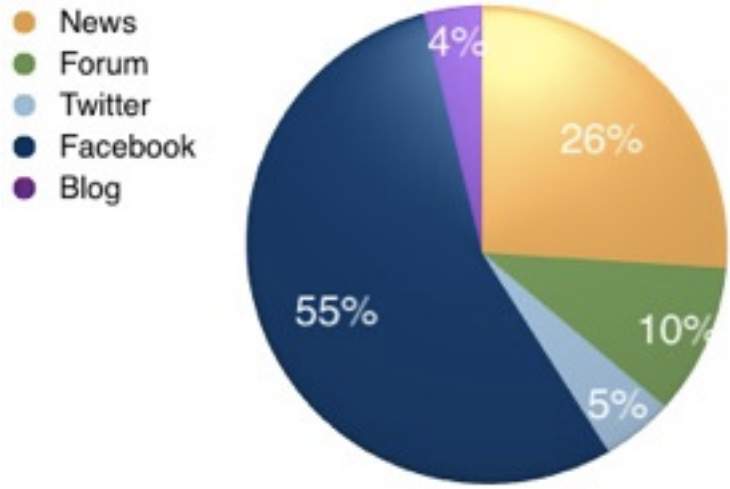

עמדות

תומכים במפגינים המצרים
- גולשים שמשבחים את הנחישות של המפגינים המצרים מול השלטונות בארצם.
- מדברים על ההשראה מהמהפיכה שהאזרחים המצרים חוללו.
- רצון לחולל את אותו השינוי גם בארץ (עם התמקדות בהפלת הממשלה).

מביעים ביקורת על ההפיכה
- מתנגדים להפיכה צבאית. יש לציין שרוב השיחה מביעה התנגדות לאפשרות שהפיכה כזאת תתרחש במדינת ישראל.
- מביעים ביקורת על אלימות המפגינים.
- מביעים ביקורת על התקיפות המיניות שנעשו בכיכר תחריר כנגד נשים (דו"ח ארגון זכויות אדם בנושא אסף עדויות על יותר מ-90 מקרי אונס בשבוע שבו התרחשו ההפגנות).

נייטרלים
- חלק נכבד מהגולשים לא הביעו דיעה בעד או נגד המפגינים או המהפכה, אלא רק הפיצו את הסיפורים השונים.
- גולשים רבים שאלו שאלות בנוגע למהפיכה בזמן אמת, והתפתחו דיונים בנושא.

17:13 - 3/7/13

גולשים רבים הפיצו קישורים לאמצעי תקשורת מסורתיים ואלטרנטיבים בחו"ל, שסיקרו את ההפגנות בתחריר בזמן אמת

אופי השיחה
אופי השיחה על נושא המהפיכה במצרים דמה לצפיה משותפת באירוע ספורט או אירוע טלוויזיוני גדול.
גולשים רבים הביעו את דעתם על האירועים בזמן אמת, ודנו בכל אירוע בזמן שהתרחש (החל מיציאת המפגינים לרחובות, דרך אלימות המשטר, האולטימטום שהצבא הציב למורסי, ההפיכה הצבאית וכו').
במבט כללי, האירועים משכו את תשומת ליבם של ישראלים רבים, כאשר השיחה סבבה יותר סביב הפרספקטיבה הישראלית, ופחות סביב תועלות המהפיכה למצרים (השוואות בין אירועי מחאה במצרים לאירועים בישראל, דיונים סביב השאלה אם מהפיכה דומה יכולה להתרחש בארץ וכו').

אייטמים מובילים - לפי רצף האירועים

יום שבת - 29/9/13

מתוך ויקיפדיה:

ב-29 ביוני 2013
הודיעה קבוצת הנוער המובילה את המאבק נגד מורסי, כי אספה למעלה מ-22 מיליון חתימות של תושבי המדינה בעצומה הקוראת להדיח את מורסי מתפקידו[6]. באותו היום החלו מפגינים רבים למלא את כיכר תחריר.[7]

הידיעה זוכה להתעלמות כמעט מוחלטת ברשת הישראלית, למעט ידיעה קשורה בעמוד הפייסבוק של חדשות 2 (אשר מזכירה את הנושא באופן חלקי), וידיעה בעמוד הפייסבוק של חדר המצב.

לפוסט המלא:

יום ראשון - 30/6/13

מתוך ויקיפדיה:

ב-30 ביוני 2013
למחרת יצאו מיליוני אנשים לרחובות בקהיר ובערים נוספות כדי להפגין נגדו. בהפגנות נהרגו חמישה ומאות נפצעו מיריות שנורו על המפגינים.[8] מורסי דחה את דרישות המפגינים להתפטר, והודיע כי לא תהיה מהפכה שנייה במצרים.[9]

בשעות הצהריים של יום ראשון החלו לזרום דיווחים על הפגנות ענק בתחריר.
נפח השיחה הממוצע הכפיל את עצמו מהיום הקודם, כאשר הזירות השיחה המובילות סבבו סביב העמודים של אתרי החדשות בפייסבוק (עמוד חדשות 2, Ynet, וואלה וכו'), עמודים ופרופילים שקשורים למחאה החברתית (בישראל) ופרופילים שונים בטוויטר.

עיקר המשתתפים בשיחה ביום הנוכחי היו גולשים שמתעניינים בנושא באופן טבעי (גולשים שמדברים על מחאות שונות בישראל, כגון מחאת הגז, המחאה נגד התקציב וכו'), כך שהשיח כלפי המפגינים המצרים היה אוהד באופן כמעט מוחלט.

לפוסט המלא:

יום ראשון - 30/6/13

המשך ליום השני לאירועים:
גם בעמודי הפייסבוק של אתרי החדשות המרכזיים, גולשים רבים מביעים תמיכה במצרים, ומקשרים את המצב להפגנות בארץ.
התגובה שזכתה לאהדה הגבוהה ביותר היא: "ישראלים, תלמדו איך משנים דברים".

[תגובות מובילות (לפוסט המלא):]

יום שני - 1/7/13

מתוך ויקיפדיה:

ב-1 ביולי 2013
הודיע צבא מצרים כי הוא נותן אולטימטום של 48 שעות למקבלי ההחלטות ולפוליטיקאים, שבמהלכן יהיה עליהם להגיע להסכמות ביניהם, ולא - יתערב במתרחש ויציג "מפת דרכים חדשה"[10]. מורסי דחה את האולטימטום[11].

ביום השלישי לאירועים אופי ונפח השיחה לא השתנו באופן משמעותי, והתמקדו בעיקר בויכוחים האם השימוש באלימות מצד המפגינים המצרים מתאים גם לאופי המחאה בישראל, והאם ישנה רלוונטיות למהפכה צבאית בארץ.
גולשים רבים שאבו השראה מהדרך בה המצרים התנגדו למשטר - כפי שניתן לראות בפוסט הבא:

לפוסט המלא:

יום שני - 1/7/13

המשך ליום השלישי לאירועים:
לצד גולשים ששאבו השראה מהאירועים במצרים, היו גם אלו שתקפו את עמדתם, טענו שהם מסכנים את הדמוקרטיה בישראל, והסבירו שעצם ההשוואה מגוחכת, שכן המצב בשתי המדינות שונה לחלוטין.
הויכוח בין שני הצדדים הוא נרטיב שנכח בשיחות רבות בימי המהפכה הבאים.

[דיון בנושא בטוויטר בעברית:]

[לפוסט המלא:]

יום שלישי - 2/7/13

היום הרביעי לאירועים במצרים התאפיין בהמשך הויכוח בין המצדדים במהפכה במצרים לאלו המתנגדים לה, וכמובן גם בדיון על מהפכה דומה בישראל.
כיוון שהאולטימטום של צבא מצרים נדחה על ידי מורסי ביום הקודם, האירועים נכנסו להקפאת מצב זמנית.

אירוע אחד חריג נרשם כאשר גיא זוהר, מגיש החדשות של ערוץ 10 ראיין עיתונאית מצריה, שדיברה בעברית, הסבירה על המצב במצרים, וקראה לעם ישראל לצאת לרחובות ולהחליף משטר שלא מכבד אותו.
הראיון היכה גלים ברשת הישראלית, והעלה דיון על מהות הדמוקרטיה בישראל אל מול הדמוקרטיה במצרים.

לראיון המלא ביוטיוב

פוסט בנושא בעמוד הפייסבוק של חדר מצב, שזכה ליותר מ-500 שיתופים.

יום רביעי - 3/7/13

מתוך ויקיפדיה:

ב-3 ביולי 2013

בתום האולטימטום הודיע הצבא למורסי: "אינך עוד נשיא מצרים"[12]. שר ההגנה עבד אל-פתאח א-סיסי הכריז על השעיית החוקה ומינויו של ראש בית הדין החוקתי עדלי מנסור כנשיא זמני. תורכב ממשלה זמנית של גורמים מקצועיים שתגבש חוקה חדשה ועל פיה ייערכו בחירות חדשות לנשיאות ולפרלמנט.[13] מורסי נעצר בידי הצבא המצרי והועבר למתקן צבאי.[14]

השיחות ברשת ביום ההדחה אופיינו בהמשך השיח מהימים האחרונים (ראו יום שני ושלישי), כאשר נוספו להם כמות לא מבוטלת של בדיחות בנושא, וכן שיחות אווירה* (ראו בהמשך).
לפוסט המלא:

יום רביעי - 3/7/13

המשך ליום הרביעי, ושיחות אווירה* מימים נוספים:

*שיחות אווירה הן שיחות שלאו דווקא זכו לכמות אזכורים או אינטראקציות חריגה, אך היו חלק מאווירה כללית שרחשה והשפיעה משמעותית בנושא מסויים.

סיכום - ההפיכה במצרים

ההפיכה במצרים תפסה נפח שיחה משמעותי ברשת הישראלית, כאשר רוב רובן של השיחות נגעו לפרספקטיבה הישראלית בנושא, ולאו דווקא להפיכה במצרים עצמה.

ניתן לומר כי הישראלים התגברו על המחסום והשוני התרבותי, והיו מעורבים רגשית במידה רבה עם העם המצרי (כאשר, כמובן, גם התנגדות היא מעורבות רגשית גבוהה).
ניתן ללמוד רבות מהשיח סביב הנושא, כאשר אחוזי התמיכה או ההתנגדות אינם מוחלטים, אך עצם קיום השיחה עצמה, באינטנסיביות שהתקיימה, מצביעה על רחשי הלב של הציבור הישראלי.
רבים העלו את הטענה שמחאת האוהלים בישראל החלה מספר חודשים לאחר המהפכה הראשונה במצרים, וככל הנראה נתנה השראה (גם אם חלקית) למחאה בישראל.
ניתן לשער שגם למהפכה השניה במצרים יהיו השלכות רציניות באיזור, כאשר "אומת הרשת" בישראל עוד מעכלת את האירועים, ומתחת לפני השטח מתרחשים תהליכים שיבשילו בעתיד הקרוב או הרחוק לכלל פעולה.

תקציב המדינה

תקציב המדינה לשנת 2013, על נגזרותיו והשלכותיו הוא הנושא המדובר ביותר ברשת הישראלית בחודש האחרון.
חשוב לציין כי בנושא כל כך נרחב, ישנו קושי אמיתי לאתר את כל השיחות שבוצעו ברשת (ראו פרק מקרא והערות), אך גם ללא כיסוי מלא ומוחלט, ניתן עדיין לקבוע כי תקציב 2013 והשלכותיו הוא הנושא המדובר ביותר ברשת הישראלית, נכון לתקופת הבחינה של מחקר זה.

יש לציין שבהשוואה לחודש מאי, בחודשים יוני-יולי חלה ירידה בנפח השיחה בנושא התקציב. הסיבות לכך מגוונות, אך המרכזיות שבהן נובעות מהעובדה שהגזירות הוצגו לציבור בחודש מאי, ועוררו דיון חריג, כמו גם מחוסר האמון ביכולת ההשפעה של הציבור, והיאוש שהתפתח בקהלים מסויימים במהלך חודשים יוני-יולי. סיבה נוספת היא הירידה בשיחות יזומות של פוליטיקאים בנושא בפייסבוק (ומכאן כמות האינטראקציות ירדה והשפיעה על הירידה בנפח השיחה).

התפלגות שיחה

15/6 - 15/8	כמות	אחוז שינוי מהתקופה המקבילה
פוסטים	28,000	-19%
אינטראקציות	465,000	-33%
משתתפים בשיחה	192,000	-37%
ממוצע משתתפים בכל שיחה	17.8	-25%

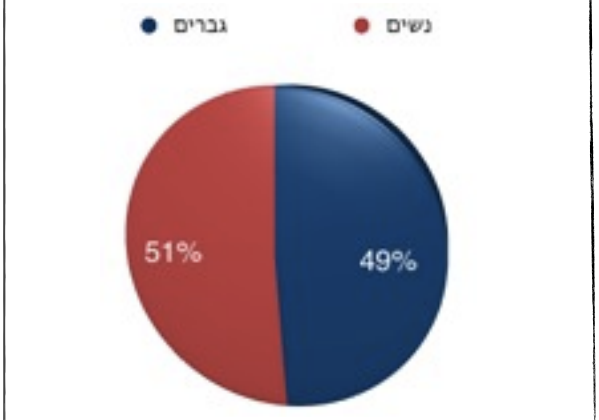

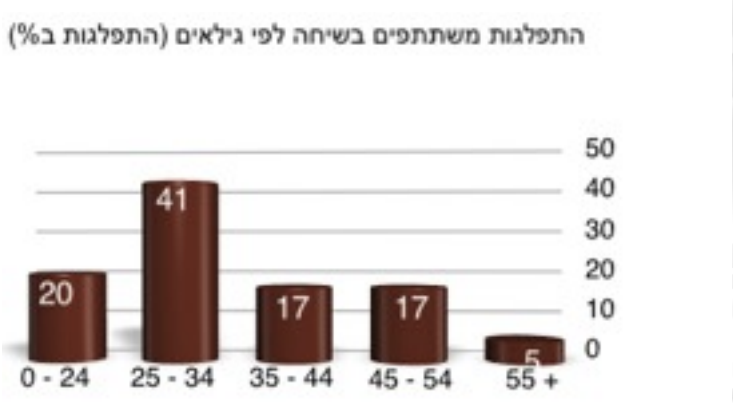

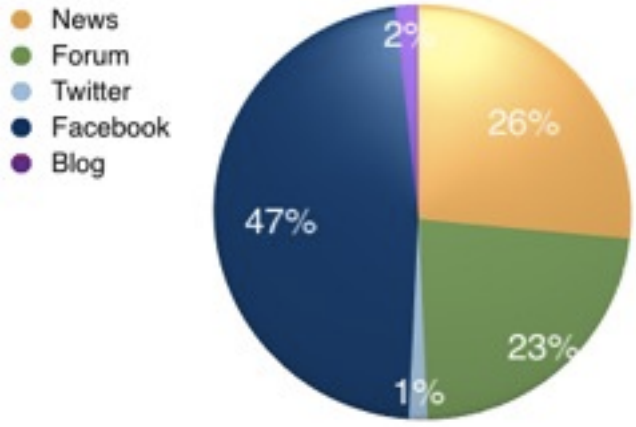

עמדות

עמדת התומכים בתקציב:
התומכים בתקציב הנוכחי, ובראשם שר האוצר, יאיר לפיד וחלק ממצביעי יש עתיד, מדברים על תקציב של "אין ברירה" - תקציב שנובע מהגרעון החריף שאליו נקלעה המדינה במהלך כהונת הממשלה הקודמת.
המסרים שיוצאים ממפלגת יש עתיד, בעיקר דרך עמוד הפייסבוק של שר האוצר, מדברים על התקציב הראשון שבו גם העשירים נושאים בנטל - תקציב אחראי, ששם בראש סדר העדיפויות את מעמד הביניים.
מסרים אלו מופצים גם על ידי תומכי יש עתיד, וגם על ידי המתנגדים, אשר מפיצים אותם בצירוף ביקורת חותכת כלפי שר האוצר והמדיניות שהוא מתווה.

שחקנים מרכזיים בשיחה:
שר האוצר, מפלגת יש עתיד, פעילי יש עתיד, חלק מתומכי מפלגת הליכוד.
יש לציין כי גם ראש הממשלה הוא חלק מהשיח, אך נראה כי הוא עושה מאמצים שלא לקחת חלק גדול מידי, כנראה כדי לא לעמוד בקו האש שבין הציבור הגולשים לשר האוצר.

מניעי שיחה מרכזיים - התומכים בתקציב:
1. הגנה על שר האוצר ועמדותיו כמנהיג - לעיתים בהסתמך על עובדות, ולעיתים ללא קשר לנתונים קונקרטים. ישנם קשר ונאמנות חזקים בין לפיד ובוחרים שנשארו נאמנים גם אחרי הגזירות שהטיל על הציבור.
קיימת תחושת אחדות חזקה בקרב אותם תומכי יש עתיד הנאמנים, אשר מתבטאת פעמים רבות בנרטיב שבטי או משפחתי אשר סובב סביב אווירת המפלגה - נרטיב שמשדר החוצה את ההנחה ש"אם אתה לא איתנו, אתה לא יודע מה טוב למדינה". מין הצד השני, הדבר נתפס כאמונה עיוורת במנהיג ובדרכו.
נרטיב אשר נגזר ממניע שיחה זה, הוא המשפט "תנו לו צ'אנס", שתומכי התקציב מרבים להשתמש בו, ביחס למתקפה שלפיד סופג ממתנגדיו כמעט מהיום הראשון לכניסתו לתפקיד.

2. תחושת השינוי - מצביעי יש עתיד שנשארו נאמנים, רובם ככולם הצביעו ליאיר לפיד בזכות ההבטחה לשינוי. שינוי בסדר העדיפויות, שינוי בשוויון בנטל, ושינוי בצורת התקשורת בין האזרחים לבין המפלגה או הממשלה.
ללא קשר לאיכות השינוי, או לאמונה האם הוא משרת את כלל העם או רק סקטורים מסויימים, יאיר לפיד אכן הביא שינוי בצורת התקשורת עם המצביעים (תקשורת אינטנסיבית בפייסבוק, תגובות שוטפות, ניוזלטרים שבועיים וכו'), ומשדר למצביעיו שינוי כולל בפוליטיקה שהוא מביא עימו.
השיחה סביבו בקרב תומכיו נסמכת במידה רבה על השינוי הזה, ועל האמונה שהוא אכן טוב למדינה.

ציוץ של שאול אמסטרדמסקי, כתב בכיר בכלכליסט, שלושה ימים לפני העברת התקציב.
לציוץ

עמדת המתנגדים לתקציב:
המתנגדים לתקציב, המובילים על ידי האופוזיציה מצד אחד, ועל ידי פעילים חברתיים אשר לא תמיד מזוהים פוליטית מהצד השני, מתאפיינים בעיקר בשני סוגים מרכזיים של מסרים.
המסר הראשון מתאפיין בחוסר אמונה כללי בדבריו של שר האוצר, ובביקורת קונקרטית על מהלכי האוצר - החל מהצעות חלופיות לסגירת הגירעון (ביטול הרווחים הכלואים, מיסוי עשירים, שימוש ברווחי הגז וכו'), ועד ניתוח המסרים של לפיד והפרכת העובדות שהוא מציג לציבור.
המסר השני שיוצא ממתנגדיו של לפיד הוא בעיקר מסר לעגני. בעקבות אי דיוקים רבים בעובדות ששר האוצר מפיץ, ביקורת רבה שמופנית כלפיו אינה עוסקת בעובדות עצמן, אלא בשיח אשר מגחיך את אמירותיו, ומתייחס אליו כאדם לא רציני.

שחקנים מרכזיים בשיחה:
האופוזיציה, ארגונים חברתיים, פעילים חברתיים ופעילי מחאה וכן עיתונאים פוליטים רבים, אשר נראה כי בערוצים לא רשמיים (העמודים האישיים שלהם ברשתות החברתיות) מפנים כלפי שר האוצר ביקורת חריפה וצינית, פעמים רבות בשפה לא פורמאלית, שלא מאפיינת אותם בדרך כלל כאשר הם מופיעים בערוצים הרשמיים.

מניעי שיחה מרכזיים - המתנגדים לתקציב:
1. הפרכת נתונים, עובדות ומסרים ששר האוצר ומפלגת יש עתיד מפיצים - המתנגדים לתקציב עטים על כל אמירה או פעולה שלפיד עושה, ומפיצים דיעות ועובדות שמפריכות את גישתו של שר האוצר.
לעיתים קרובות המסרים שיוצאים ממתנגדיו של לפיד אינם ענייניים או עובדתיים, אלא תוקפים אמירה מסויימת (ראו בהמשך - לפיד משווה את מתנגדיו ל"שנאוצרים רטובים בגשם") בצורה צינית או לעגנית.
יש לציין שבמובן הזה, שני הצדדים (כולל את לפיד עצמו), מנהלים שיח שטחי בעיקרו, אך אין במשפט זה כדי לשנות את העובדה שפעמים רבות מתנגדיו של לפיד מוצאים אי דיוקים או עיוות עובדות בדבריו, ומעמתים אותו עימן.

2. תחושת זלזול מופגן כלפי אלו שלא מסכימים עם דעתו של שר האוצר - זוהי תחושה שמניעה חלק גדול מהשיחות של מתנגדיו של שר האוצר (ראו סעיף 1).
תחושה זאת הגיעה לשיא עם אמירת השנאוצרים שתפורט בהמשך, אך מורגשת בדברים רבים שכותב לפיד.
אותו נרטיב שמורגש בתחושת האחדות סביב מפלגת יש עתיד, הוא הנרטיב שמרחיק עוד יותר את מתנגדיו, וגורם להם לראות את השבטיות סביב לפיד כסוג של כת מאמינים, כאשר תומכיו של לפיד, ולפיד עצמו, גורמים למתנגדים לתחושה שלא מקשיבים להם, ומדברים איתם בסיסמאות.
השם "יהיר לפיד" שהודבק לשר האוצר הוא דוגמא מצויינת לנרטיב זה.

3. אכזבה מהבטחות שלא מומשו - מצביעי יש עתיד המאוכזבים, ובוחרים מכל קצוות הקשת הפוליטית, מוציאים את זעמם, או מביעים את אכזבתם מהבטחות הבחירות של יאיר לפיד שלא מומשו, או מגישות שהתהפכו לאחר הבחירות.
בקמפיין הבחירות יאיר לפיד התחייב לדאוג למעמד הביניים, ולעם עצמו, והגולשים שמשתתפים בשיחות אלו מרגישים נבגדים, שכן גזירות רבות הופנו כנגד מעמד הביניים.
מבחינת משתתפים אלה בשיחה, העלאת המיסים, הגזירות על האלכוהול, הגזירות כנגד השכבות החלשות (דיור ציבורי וכד'), הן בגידה בבוחרים ובשינוי שלפיד הבטיח במהלך הבחירות.

אייטמים מובילים

יאיר לפיד - העמוד הרשמי - 17/6/13

יאיר לפיד מציג את הזווית שלו לתקציב המדינה, ולסיבות שבגינן החליטו על העלאת מיסים וגזירות אחרות על "האדם העובד" (כלשונו).
ניתן לראות בתגובות המובילות ויכוחים אינטנסיבים בין התומכים למתנגדים לתקציב ולשר האוצר.

לפוסט המלא:

דיון נוסף שהתבצע באותו הקשר

שלי יחימוביץ' - העמוד הרשמי - 17/6/13

יחימוביץ' בוחרת לתקוף את נושא המיסוי על עקרות הבית (שירד בינתיים מהתקציב), ומקדישה לכך פוסט שלם באותו היום ששר האוצר הציג את התקציב לכנסת.
התגובות המרכזיות לפוסט נחלקות לגולשים התומכים ביחימוביץ' באופן אישי, תוקפים אותה באופן אישי (ללא קשר ישיר לפוסט עצמו), וכאלה שתוקפים את נושא עקרות הבית.
מתגובות רבות מתקבלת תחושה של חוסר אמון מלא במערכת, כאשר גם הפוסט של יחימוביץ' נתפס בחלקן כחלק מהשיטה, ומניפולציה שנועדה להשיג רווח פוליטי.

לפוסט המלא:

שלי יחימוביץ' - העמוד הרשמי - 17/7/13

לאחר שיאיר לפיד השתמש ב"ריקי כהן מחדרה" כמטאפורה לגישתו למעמד הביניים (וספג ביקורת רבה), שלי יחימוביץ' החליטה לגייס את משפחת בן עמי - משפחה אמיתית, שהתגייסה לטובת עמדותיה של יו"ר האופוזיציה.
בפוסט, יחימוביץ' תוקפת את תוכנית האוצר, ומסבירה כיצד תפגע במשפחה הממוצעת.

נראה כי פרט לתגובות מעטות, יחימוביץ' זכתה לאהדת הקהל, כאשר, בניגוד ללפיד, בחרה במשפחה אמיתית, ופירטה את פירוט הוצאותיה והכנסותיה במדוייק.
נראה כי באופן כללי, ובפוסט הנוכחי בפרט, יחימוביץ' מנסה ליצור בדיוק את האנטי-תזה של לפיד, כאשר היא משתמשת באי הדיוקים ובמטאפורות של שר האוצר נגדו, ומציגה את הסאב טקסט ההופכי לזה שלפיד מציג.

[לפוסט המלא:]

יאיר לפיד - העמוד הרשמי - 18/7/13

לפיד מסביר בפוסט הנוכחי איך הציל את המדינה מקריסה כלכלית בעזרת התקציב, וכיצד בפעם הראשונה הטיל גזירות ומיסים גם על עשירי הארץ.
שר האוצר כותב על הגזירות על עקרות הבית והמס על משפרי הדיור, שירדו מרשימת הגזירות על מעמד הביניים ברגע האחרון, וזה כחלק מהרצון של לפיד להראות לעם שהוא מאזין לרחשי ליבו.

(יש לשים לב לסטטוס של מיקי רוזנטל בנושא, שסחף תגובות ושיתופים רבים)
פוסט זה מסביר חלק מהמשחק הפוליטי שאוצר משחק על גב הציבור, ונראה כי רוב רובם של הגולשים מבינים את האמת מאחורי המשחקים שהממשלה מנסה להציג להם

פוסט זה של לפיד נחתם במילים "פוסט זה לא נכתב באמצעות הלפידומטר".
הלפידומטר הוא מחולל מילים שנוצר ברשת, ומחקה את סגנון הכתיבה של לפיד. הלפידומטר יצר רעש גדול ברשת וסחף מעל 240,000 שיתופים.
שר האוצר התייחס לנושא בתוכנית פגוש את העיתונות, וצחק על עצמו בעניין.

לפוסט המלא של לפיד:

ללפידומטר:

מהלך הפיליבאסטר של האופוזיציה - 29/7/13

בזמן שהכנסת הצביעה על תקציב המדינה לשנת 2013 יצאו דיווחים רבים בזמן אמת מחברי הכנסת, עוזריהם הפרלמנטרים וממקורבים אליהם.
האופוזיציה ניסתה להילחם בהעברת התקציב בעזרת תרגיל הפיליבאסטר, שנועד למשוך זמן עד למועד האחרון שבו התקציב יכול לעבור.
נפח גדול של שיחה סבב סביב הפיליבאסטר וההצבעות על הסעיפים בתקציב, והתבצע בעיקר בפרופילים אישיים בפייסבוק ובטוויטר. הגולשים דיווחו ודנו בזמן אמת על ההצבעות ועל כוונות האופוזיציה, אפילו כאשר הדיונים בכנסת גלשו לשעות הלילה המאוחרות (נפח השיחה בנושאים פוליטים בשעות 22:00 - 2:00 בלילה קפץ בכמעט 200% מעל הממוצע שאותר מערכת). לינק לשידורים החיים של ערוץ הכנסת הופץ מאות פעמים באותו היום, [ועורר דיון נרחב (דוגמא).]

בסטטוס הנוכחי ניתן לראות את תיאור המהלך, כפי שהוסבר על ידי אלון-לי גרין, עוזרו הפרלמנטרי של חבר הכנסת דב חנין (הסטטוס עצמו זכה ליות מ-600 שיתופים)

[לפוסט המלא:]

Alon-Lee Green
July 29 at 12:54pm

אני רוצה לעדכן אתכם על מה שקורה היום בכנסת, יום ההצבעות על התקציב. משהו שלא צריך לסמוך על התקשורת שתדווח עליו כמו שהוא ושכולנו חייבים לדעת עליו. משהו שאנחנו עובדים עליו כבר שבוע, מאז שהממשלה הסירה כל רסן ושברה את כל כללי המשחק. דבר שאם נצליח בו נוכל לבלום את מהלכיה של הממשלה ולעצור קצת מהדברים הרעים שקורים כאן. אז קחו נשימה ותקראו:

אנחנו, האופוזיציה, יוצאים לקרב חסר תקדים בתקציב הגזירות של נתניהו ובניסיון המחטף של ליברמן לשינוי שיטת הממשל וחוקי היסוד, שיובאו כולם להצבעה במהלך הימים הקרובים. במהלך מתוכנן ומתואם החלו 52 חברי הכנסת של האופוזיציה לדרוש הצבעות שמיות בסעיפים המהותיים והכואבים ביותר של תקציב המדינה וחוק ההסדרים – ובכך לאיים על יכולתה של הממשלה להעביר את התקציב כסדרו.

הגשנו סך הכל 4,700 הסתייגויות(!). והמשמעות של הבקשה להצבעה שמית על כל אלה היא התמשכות ההצבעות עד לאחר המועד הקבוע בחוק להעברת התקציב. אם התקציב לא עובר הממשלה נופלת. ומה שיפה במהלך הזה הוא שבחוקי המשילות שיעלו ביום רביעי – ישנו את החוק שקובע שאם התקציב נופל הממשלה נופלת איתו. אלו בעצם היומיים האחרונים בהם ניתן לעשות את המהלך הזה.

לקריאה נוספת:
1. סטטוס של שלי יחימוביץ'
2. סטטוס של דפני ליף
3. יוזמת "דגל שחור", שמתנגדת לתקציב, ותפסה נפח שיחה משמעותי ברשת.
4. טל שניידר, בעלת "הפלוג" מדווחת בזמן אמת בטוויטר
5. סטטוס של אור-לי ברלב, פעילת מחאה משפיעה, אשר מסכמת חלק מאירועי היום

יאיר לפיד
@YairLapidFacts
Follow

מכיוון שצחוק הוא התרופה הטובה ביותר ולאור הקיצוצים בתקציב אנו מבטלים את מערך הרפואה בישראל ומחליפים אותו בשידורים חוזרים של ערוץ הכנסת.

View translation
Reply Retweet Favorite More

8 RETWEETS 10 FAVORITES

7:35 PM - 29 Jul 13

ציוץ מתוך עמוד מזוייף שהגולשים פתחו ליאיר לפיד.
ציוצים וסטטוסים רבים בסגנון הזה פורסמו ב24 שעות שבהן הכנסת הצביעה על התקציב.

תקציב המדינה - סיכום

גישת הגולשים לתקציב 2013 נעה בין תמיכה בתקציב של "אין ברירה" מצד אחד של המפה, ליאוש מוחלט או נסיונות למלחמה בתקציב מן הצד השני.
פרט לתקווה קלה שהתעוררה באנשי האופוזיציה במהלך השעות שבהן הופעל הפיליבאסטר בכנסת, נראה היה שהעם מנסה להציף את עוולות התקציב, אך לא באמת מרגיש שיוכל לשנות אותו בשום צורה.
אפילו ה"עז" שהוכנסה להצעת התקציב (המס על עקרות הבית ועל משפרי הדיור), והוצאה לפני העברת התקציב בפועל לא גרמה לעם להרגיש שמקשיבים לו. להיפך - מהרשת עלתה תחושה ש גולשים רבים הפנימו והרגישו שהמערכת משחקת את המשחק על גבם, ומשם עלתה תחושת יאוש גדולה יותר.
התקשורת בין לפיד לבוחרים, שהתמקדה גם בפייסבוק בהפצת מסרים, ולא בהחלפת מסרים דו צדדית תרמה רבות לתחושת היאוש המדוברת.

בגלל אופיה הריאקציונרי של הרשת ("אומת הרשת" בישראל בעיקר מגיבה לאירועים שהממשלה/פוליטיקאים יוזמים, ולא יוזמת אירועים בעצמה - נושא אשר ידובר רבות בדו"חות הבאים), ניתן לשער שלא נראה עוד מחאות בסדר גודל משמעותי כנגד התקציב בתקופה הקרובה, ושהמחאות הקרובות שקשורות לנושא התקציב יתמקדו בנושאים ספוראדים וממוקדים, בהתאם לדיוני הממשלה.

סיכום דו"ח

בשל מערכת היחסים היחודית בין הגולשים, התקשורת המסורתית והפוליטיקאים, הרשת מהווה מקור עצום לתובנות הנוגעות להתפלגות דיעות בין הגולשים.

עם ממוצע של חצי מליון משתתפים בשיחה, וכמעט מליון וחצי אינטראקציות בכל חודש, השיחה נחלקת בין ערוצים רשמיים (אתרי חדשות, עמודי הפייסבוק של ערוצי החדשות השונים וכד) לערוצים שהגולשים מנהלים (פרופילים אישיים, עמודים שמקדמים אג'נדה חברתית ועוד), כאשר פרט למקרים בודדים, הממשל נמצא בצד היוזם, והגולשים מגיבים לכל נושא בהתאם להודעותיו לתקשורת/בפייסבוק.

החלטות הפוליטיקאים אמנם לא משתנות בצורה דרמטית בעקבות השיח ברשתות החברתיות, אך ניתן לזהות כיצד כל התבטאות תקשורתית של פוליטיקאי או איש ציבור מלווה בשיח ער ברשת, אשר במקרים רבים מאלץ את האדם שהתבטא להגיב.

הדיון המתפתח בין הצדדים, והעוצמה שלו, מהווה את הבסיס לדו"ח זה.

קרדיטים:

ארד אקיקוס:
יועץ עצמאי ואיש מחקר בתחום הניו-מדיה והטכנולוגיה. עסק בקמפיינים מסחרים באינטרנט מאז 2006, בשיתוף משרדי הפרסום הגדולים הארץ.
ב-2009 החל להרצות בקורס לניהול העתיד של 'להב' באוניברסיטת תל אביב, ולאחר מכן ניהל מקצועית את הקורס למהפכת השיווק במרכז הבינתחומי בהרצליה.
מאז 2011 עוסק במחקר ויעוץ אסטרטגי בקמפיינים פוליטים ומסחרים לגופים וממשלות שונות בעולם.
ניהל את המדיה במטה מחאת האוהלים, ושימש כאסטרטג בקמפיין מפלגת ארץחדשה לכנסת ה19.

אלכס רוזנפרב:
פרסומאי ויועץ תקשורת, מרצה במכללה למקצועות הפרסום ע"ש תרצה גרנות בשיווק דיגיטלי.
אלכס הוא פעיל חברתי, מוביל תחום האינטרנט בגרינפיס ישראל ומומחה בתחום הניטור, חקר ביצועים וניתוח התנהגות גולשים באינטרנט.

ליצירת קשר והערות על המחקר